

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

št. 133.

Maribor, dne 13. novembra 1911.

Letnik III.

Živijo dr. Šusteršič!

Same ob sebi so nam zdrknile zgorajšnje besede v pero, ko smo prečitali velepomemben in epohalen govor, katerega je imel voditelj V. L. S. dr. Šusteršič v petek dne 10. t. m. v državnem zboru. Pri nas ga po stenografičnem zapisniku.

Visoka zbornica! Tekoča debata je pravcata specijalitet. Završili jo bomo v dveh obrokih in vsak obrok pod drugo vlado. (Veselost.) Prvi obrok nam je prinesel jako lep govor bivšega gospoda ministrskega predsednika in v drugi fazi je tvorilo uvođ lepo predavanje sedanjega ministrskega predsednika o dolžnostih parlamenta v splošnem in posebnem oziru. (Veselost.) Sploh pa je jako čudno, da je tako nedolžna institucija, kakor je prvo branje, požrla eno ministrstvo. (Veselost.) To je brez primere v naši parlamentarni zgodovini. Že te zunanosti jasno kažejo, da imamo opraviti z debato, ki je posebne važnosti. Za to dejstvo govori še pa nekaj drugega, kar je važnejše — vsebina te debate same.

Gospoda moja! Ne da se tajiti, da smo tekom te debate slišali zelo pomembne govore; slišali smo iz zbornice same govore, ki zaslužijo, da se jih zapomni in jaz sam bom toliko prost, da bom v imenu našega kluba nekaj od tega podčrtal.

Vodilnega moža nam manjka.

Bili so lepi govori, gospoda moja, in posebno govor spoštovanega načelnika Poljskega kluba je bil pravcati vzor parlamentarne vzornosti. Nikdo, gospoda moja, ne more tajiti, da se ta debata vrši stvarno in v finem tonu. In to dejstvo je dokaz, da nimajo oni prav, ki to zbornico ponižujejo (Živahno pritrdjevanje in ploskanje), ki pravijo, da ni ta zbornica delazmožna in da nima volje za delo. Pač pa je res, da je novoizvoljena zbornica se poslužila prve prilike, ki se ji je ponudila, da se porazgovori o političnih problemih, in je veliko politično debato resno, dostojno in stvarno završila. (Živahno pritrdjevanje.) To je dokaz, da je v tej zbornici delovna moč, in volja za delo. (Tako je!) Seveda je ta volja in ta moč, rekel bi, v nekakem surovem stanju. Da se primerjati s surovo vodno močjo, katero se mora še le dobičkanosno napraviti (pritrdjevanje); seveda je potreba za to tehnikov, dostikrat ženijalnih tehnikov, da se napravi tako surovo vodno moč, za človeštvo dobičkanosno. (Živahno pritrdjevanje. Klic: Ampak ne diletanti!) Diletant seveda kaj takega ne more dovršiti. Morajo se napraviti jezovi, graditi se mora odin dovajalna kanale, mora se montirati turbine. Potem se lahko govori o vodni napravi in surova vodna moč, ki je poprej dostikrat napravila škodo in je vzburljena vse razdejala, postane dobičkanosna in pravi blagoslov za človeštvo. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ta surova moč, ta tiči v tej visoki zbornici, toda politični tehnik, gospoda moja, nam manjka. (Živahno pritrdjevanje.) Ta nam manjka, gospoda moja! Hinavstvo je, če se zvrta odgovornost na ta parlament, če ne gre delo naprej (pritrdjevanje), in predrznost je, če se hoče od strani vlade parlamentu predavati o njega dolžnostih. (Ploskanje.)

Gospoda moja! Namesto da govorijo parlamentu o njega dolžnostih, bi naj naši državniki rajši začeli premišljevat (istina je!) in bi naj samim sebi postavili usodno vprašanje: čemu smo pravzaprav tu? (Živahno pritrdjevanje.) Toda, visoko spoštovana gospoda! Gotovo ima gospod ministrski predsednik ti-sočkrat prav, ako reče: Parlament ni samemu sebi namen. Prav je! Toda tudi vlada ni sama sebi namen (tako je!) in najmanj je vlada A, B ali C sama sebi namen. (Pritrdjevanje.)

Jaz trdim, visoko spoštovana gospoda, in jaz sem povdarjal, da je delovna moč in delovna volja v surovem stanju tu, in potrebno je, da jo napravimo dobičkanosno. K temu pa sliši politično vodstvo zbornice (pritrdjevanje), tega rabimo, tega nam manjka, tega mi nimamo, in vsled tega ne morejo priti do veljave moči, ki spijo v tej zbornici, ki, lahko se reče kar se hoče, živa zaupanje milijonov in milijonov (Živahno pritrdjevanje), te moči ne morejo priti do pravega izraza in to v škodo narodov v tej državi in v škodo države same. (Pritrdjevanje.)

Kdo naj vodi?

In kdo naj vodi? Odkrito moram priznati, da ima spoštovani gospod načelnik Poljskega kluba ti-sočkrat prav, ako pravi, da mora voditi vlada. (Pri-

trjevanje.) Pravo konstitucionalno življenje, brez da bi vodila zbornico vlada, ki ima v rokah moč in upravo, ki razpolaga z državnimi sredstvi, ni mogoče. (Pritrdjevanje.) Ampak nad vse karakteristično je, da v tistem trenutku, ko je pozval načelnik Poljskega kluba nekega ministrskega predsednika: „Vodite nas, ekselencia!“, (Poslanec dr. Korošec: Tedaj jo pa pobriše! Veselost.), ni vedel ministrski predsednik nič nujnejšega, kakor pobegniti v privatno življenje. Samo voditi ne, gospoda moja, tako si mislijo naši ministrski predstojniki. Vodstvo zahteva tudi odgovornost, zato se mora nekaj znati, nekaj delati, zato se mora dokazati, da dotični res nekaj razume, tu se mora pokazati, da je politični tehnik, o katerem sem prej govoril in tukaj se mora prevzeti odgovornost za vse, kar se napravi ali ne napravi. Toda odgovornosti, gospoda moja, te noče nobena avstrijska vlada prevzeti, temveč vedno in vedno se sliši od onih klopi: „Vi imate odgovornost za vse, vi, zbornica, vi morate nositi odgovornost!“ (Živahno pritrdjevanje.)

Seveda, lahko se reče: „Vlada, prevzemi vodstvo!“ Da pa more vodstvo res prevzeti, mora samo ob sebi umevno biti vlada za to zmožna in mora ustvariti odgovarjajočo organizacijo v zbornici. Ta odgovarjajoča organizacija v zbornici, katero v splošnem imenujemo večino, je vladna stvar in jaz se nikakor ne strinjam z mnenjem načelnika, nemškega nacionalverbanča, ki pravi: napravimo večino za zbornico, ne za vlado! Kaj takega bi bilo samo kot kratek prehod mogoče, kot most h konečni situaciji, eventuelno z označenim ali neoznačenim ciljem, odstraniti eno vlado in vpostaviti drugo. Kakor rečeno, trajno konstitucionalno življenje je samo takrat mogoče, ako vlada efektivno, virtualno vodi zbornico.

Snovanje večine. — Enotnega duha je treba.

O snovanju večine se je v tej zbornici veliko govorilo, posebno od strani glavnih govornikov največjih strank te zbornice, in to, kar so ti glavni govorniki največjih strank dejali, nas sili, da tudi mi z vso odločnostjo zavzamemo svoje stališče. Večinsko vprašanje, gospoda moja, ni nikako čisto aritmetično vprašanje, to ni samo vprašanje parlamentarne mehanike. Večinsko vprašanje, gospoda moja, je vprašanje dosti višjega reda. Politična večina, resnično življenja zmožna večina, mora biti prešinjena z nekim gotovim duhom (tako je:), z nekim gotovim enotnim duhom.

To telo, ki ga imenujemo večina, mora imeti dušo, drugače ni o politični, življenja zmožni večini niti govora. In kako si predstavljajo glavni govorniki največjih strank v zbornici večino? Popolnoma je dnostavno: Mi, tri največje strankarske zveze, se združimo in tvorimo večino! In — spoštovani gospod načelnik Poljskega kluba je to najjašneje izvajal — mi sklenemo medsebojno pogodbo: v tej pogodbi se mora natančno določiti, kaj dobi država in kaj dobijo stranke, seveda tiste stranke, ki podpišejo to pogodbo. Toda, gospoda moja, to je pa jako slaba podlaga za kako večinsko gospodarstvo v tej zbornici. Ali mislite, gospoda moja, da bi dotični, ki bi ostali zunaj, na taki podlagi osnovano večino pripoznali, ali mislite, da bi se popolnoma mirno uklonili strankarske sebičnosti, golemu egoizmu posameznih strank. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ako ste tako navivni, da to verjamete, potem le verjemite. Toda kmalu boste doživeli bridko razočaranje. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Avstrijski problem.

Da, enotni duh mora vladati v večini. Ampak ta enotni duh zamore biti — mogoče da se sliši starokopitno, toda jaz povem to popolnoma odkrito — le pravi avstrijski duh. Prof. Masaryk je mnenja, da kak avstr. duh sploh ne eksistira. (Masaryk: Centralističen, sem dejal!) Hvala. Moje mnenje je in ne samo moje mnenje, temveč jaz vem, da se pravi avstrijski duh v narodih te države zelo močno udeležuje (pritrdjevanje), in da je to udeleževanje se zelo ojačilo in osvežilo, ko so dobili avstrijski narodi kot cesarjevo darilo splošno in enako volilno pravico. (Pritrdjevanje. Medklci.)

Gotovo, gospoda moja, kajti narodi so vedeli, da bi stvar nikdar ne bila končana, ako se ne bi cesar z vso odločnostjo za njo zavzel. (Pritrdjevanje.)

Gospoda moja, jaz trdim, da zamore le avstrijski duh vzdržati življenja zmožno večino, katero bi

tudi oni, ki bi bili iz večine izključeni, pripoznali in rešpektirali. Ta avstrijski duh ima smisel za velikost in moč te države, ima smisel za enakopravnost vseh narodov te države in prepričanje, da zamore ta država le takrat obstojati, ako se znotraj njenih mej vsak narod čuti zadovoljnega in se zamore prosto razvijati (Živahno pritrdjevanje. Dr. Korošec: Tudi ako je majhen!), ne samo takozvani veliki in bogati narodi, temveč tudi majhni narodi, vsi brez izjeme. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Gospoda moja! Vodilna ideja največjih strank je bila: To državo si razdelimo med seboj. (Poslanec Rybar: Kakor leta 1867!) Popolnoma prav! Ideja nesrečne nagodbe iz leta 1867 je bila tudi samo delitev države: v totranski državni polovici bi naj gospodovali svobodomiselni Nemci, v Transilvaniji pa Mažari. (Pritrdjevanje.) To je bila vodilna ideja nagodbe leta 1867. A mi smo se med tem dalje razvijali. Prišli smo že tako daleč, da je v Cislajtaniji že navdušenje za delitev države v tri dele. Mogoče, da se bo to še dalje razvijalo. Danes se govori o tej delitvi. Voditelji vseh večjih strank so v tem popolnoma edini, le o kvotnem ključu se ne morejo združiti. (Veselost.) Tozadevna pogajanja bodo gotovo še nekaj časa trajala.

Samo do Spielfelda.

Se nekaj hočem navesti, kar je posebno karakteristično za voditelje večjih strank, kako ti malenkostno uvažujejo našo državno idejo. Ti voditelji so mnogo govorili o avstrijskem problemu. Pa za vse te voditelje se avstrijski problem neha — to je vodilna ideja, ki odseva iz njih govorov — pri Spielfeldu. (Pritrdjevanje.) Mi se moramo s tem vprašanjem podrobneje baviti. Južno od Spielfelda stanujejo, kakor znano, Slovenci in Hrvatje. Mi lahko tudi rečemo Hrvatje, ker Slovenci in Hrvatje smo eno ljudstvo (pritrdjevanje), ali pa recimo Jugoslovani. Slučajno mejijo jugoslovanske dežele na Jadransko morje, kar je seveda voditeljem teh večjih strank skoraj nepoznano dejstvo. (Živahna veselost in pritrdjevanje. — Medklci.)

Gospoda, nekaj vam hočem povedati. Če se nam odvzame ta ali ona večja severna pokrajina, potem Avstrija ostane še vedno velevlast. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ali, gospoda, odvezemite Avstriji dežele, v katerih stanujejo Jugoslovani že od nekdanj (pritrdjevanje), odvezemajo se naj te dežele, potem je Avstrija prenehala biti velevlast. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Tripozicije.

Gospoda moja! Naša država je imela, nekdanj tri pozicije: eno nemško, ona je zgubljena, eno italijansko, tudi ona je zgubljena; edino jugoslovanska pozicija je še ostala. Sedaj pa vsi državniki sistematično delajo na to, da bi se zapravila še tudi jugoslovanska pozicija. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ne mislite si, gospodje, da mi tega ne vemo! Mi dobro vemo, a mi tudi vemo, da je zvestoba Slovencev do države, da je ljubezen Jugoslovancev do dinastije glavna moč naše monarhije ob Adriji. (Živahno pritrdjevanje.) In s tem tudi predpogoj za moč naše države. (Živahno pritrdjevanje.)

Gospoda moja, z občutki ljudstva se ne sme igrati! (Živahno pritrdjevanje.) Ali mislite, gospodje, da delujete za cesarja, za interese dinastije, za interese monarhije in interese države, če nam hočete vedno in vedno dokazati, da je Dunaj kot središče države za nas nekaj tujega? (Živahno pritrdjevanje.) Na jugu države so edine možnosti državnega razvoja, na našem jugu se bo odločilo, ali bo naša monarhija še nadalje velevlast. (Živahno pritrdjevanje.)

Jugoslovani bodo odločevali.

Gospodje! Poglejte vendar, sedaj je vojska v Tripolisu. Izjavljam, da jaz Italijanom Tripolis popolnoma privoščim. (Veselost.) Prosim, ne razumevajte me napačno. Torej vojska je v Tripolisu. Zanimiva je pri tem metoda, s katero se je ta vojska od strani Italije inscenirala. Zanimivo radi tega, ker bi ta metoda lahko dala našim državnikom mnogo misliti. (Pritrdjevanje.) 14 dni pred vojsko je še bil med Italijo in Turčijo lep mir in prijateljstvo, o kakem napetem razmerju še nihče ni vedel. Kar naenkrat so Italijani spoznali, da je ugodni trenutek, zasesti Tripolis. Z nekim občudovanjem vrednim mirom in brezskrbnostjo, preko vseh temeljnih postav ljudskih pravic, čez vse postave (Poslanec Jarc: civilizacije!) civilizacije, so Italijani mirno izjavili, da stojijo s

Turki čez 24 ur v bojnem stanju; vrgli so se mirno na Tripolis, da bi se ga polastili. Nervozni so postali sedaj Italijani, ker star ne gre tako priprosto naprej, kot so si poprej predstavljali. Tolažijo se lahko z upanjem, da se vsak brani, kateremu se hoče z silo kaj odvzeti. (Veselost.)

Končno smo tudi mi doživeli v Bosni enake izkušnje; tudi Avstrija je naletela pri tej okupaciji na popolnoma nepričakovan odpor. (Pritrjevanje.) Vpad v Tripolis se utegne jutri — to odvsi od internacionalne konstelacije — obrniti tudi proti Albaniji. (Pritrjevanje in Kedklici.) Ta nam je bližje. Tak vpad se pa utegne jutri ali pojutrajšnjem zgoditi tudi proti deželi, ki je nam še mnogo bližja kot Albanija (Zelo dobro!) Ne slepimo sami sebe! Tak vpad bo do mogoče v doglednem času morale prestopiti naše južne dežele, in vprašanje, na kakšni stopinji bo ta moment dinastični čut in zvestoba do države pri Jugoslovanih, to vprašanje utegne biti odločilno za usodo naše države kot vesile. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Gospoda moja! Da živimo v tem oziru v resnih časih, nam dokazuje tripolitska vojska. Baje se že snuje zveza balkanskih držav, gotovo ne za to, da bi delovala za vpliv avstrijskih interesov na Balkanu. (Pritrjevanje.) Včerajšnja debata v nemškem državnem zboru je celemu svetu jasno pokazala, v kako resnih časih živimo. Dovolite mi opazko: Nezaslišano in ob enem karakteristično je, da se nemškemu državnemu kanclerju predbaciva, da je vsled njegove premetenosti in zmernosti ohranil mir. (Res je!)

Živimo torej v času nemirov in vsi vemo — in tudi naši državniki bi morali vedeti — kaj naše južne dežele v takem času pomenijo. Pa vzamimo, da se jutri ali pojutrajšnjem zgodi sovražni vpad v naše južne dežele ob Adriji, a mi še vedno nimamo železniške zveze z Dalmacijo! (Pritrjevanje.) Karakteristično je, da ministrski predsednik v njegovem govoru z nobeno besedo ni omenil tega življenjskega vprašanja naše monarhije. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Sprememba vlade.

Prihajam k spremembi ministrstva, k novi vladi. V imenu Hrvaško-slovenskega kluba izjavljam, da je za nas izmenjava oseb, ki se je zgodila na ministrskih sedežih, nekaj povsem irelevantnega. (Pritrjevanje.) Na ministrskih sedežih sede sicer vsega spoštovanja vredni možje, toda prav noben — in to povdarjam — prav noben ne more zahtevati od nas zaupanja. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) In vladna izjava, gospoda moja! Nekoliko sem o tem že govoril. Pripominjam samo, da mi na besedo nič ne damo. (Pritrjevanje.) Nočem ekselencio ministrskega predsednika, katerega osebo spoštujem, žaliti, pri poznavam mu bona fides, da vse tako misli, kakor je tukaj govoril. Toda, on ve tako dobro kakor jaz, da pri sedanjih razmerah ne bo on odločeval, kaj od onega se bo zgodilo, kar je obljubil, temveč da bo do o tem odločevali drugi. (Pritrjevanje.) In kar sem povedal o govornikih velikih strank, to velja tudi za ministrskega predsednika, da namreč tudi za njega očitno neha avstrijski problem pri Spielfeldu. (Tako je.) Pardon, gospoda! Prosim ga moram za oprostje. Ministrski predsednik gleda preko Spielfelda, saj je vendar govoril o italijanski pravni fakulteti. (Veselost. Prav dobro!) Toda zelo značilno je: ni si upal omeniti niti besedice o povsem analognih in veliko bolj vtemeljenih potrebah Jugoslovancov. (Živahno pritrdjevanje.) Še celo o vprašanju takozvane zagrebške reciprocitete si ni upal govoriti, čeprav je to zadeva, ki se v resnici ne tiče nikogar drugega, nego samo nas. (Klic: In nič ne velja!) To ne velja absolutno nič in izvira iz resnične potrebe avstrijskih Jugoslovancov. In to je za našo vlado že vzroka dovolj, da je ne izpelje. (Pritrjevanje.) To je pa zadeva, katere izvršitev moramo kategorično zahtevati (Živahno ploskanje) in vsaka vlada, katera jo zavlačuje, naj ve, da ima z nami opraviti. (Živahno pritrdjevanje.)

Avstrijski sistem.

Vsak ministrski predsednik izjavlja, da je avstrijski ministrski predsednik in govori tako nekaj o „avstrijskem sistemu“. Dovolite mi, da označim z dvema besedama ta avstrijski sistem, to se pravi oni avstrijski sistem, katerega zastopnike najdemo leto za letom na ministrskih klopih. Veste, v čem obstoja ta „avstrijski sistem“? Obstoja v tem, da se išče berglje, s katerimi se pride od četrta na petek in od petka na soboto. (Veselost in pritrdjevanje. Klic: fortwursteln.) To je poznato „naprej fretarjenje“! To je avstrijski sistem, ki se ga iz ministrskih sedežev tako vestno neguje. Časi so pa preresni, da bi se moglo dopustiti, da bi se ta „avstrijski sistem“ nadaljeval. In ravno mi, ki živimo na najogroženem delu monarhije, ravno mi, ki živimo tam, kjer je — ne pomaga nič, priznati se mora — težišče monarhije (Živahno pritrdjevanje), ravno mi ne moremo prenašati še nadalje takega „fretarjenja“. (Živahno pritrdjevanje.)

Ministrski predsednik je govoril o objektivnosti uprave. Gospoda moja! Zelo čudno je, da se iz ministrske klopi vedno govori o neki samoobsebi umevni stvari. To je vendar samoobsebi umevno, da mora biti uprava objektivna. Toda, gospoda moja, če se od vladne strani vedno tako povdarja objektivnost, potem se mora vzbuditi sum, da imajo na ministrskih klopi sami občutek, da te objektivnosti v resnici ni (Živahno pritrdjevanje) in da ta znamka krije vtiho-tapljenost. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Objektivna uprava, gospoda moja! Ministrski predsednik pravi, da država ne sme postopati z državljani, kakor s tuji. Gospoda moja, jaz poznam pokrajine, v katerih država ne postopa z državljani samo kot tujec, ampak kot smrtni sovražnik (Pritrjevanje in ploskanje), in v teh pokrajinah prebivajo Slovenci. (Dr. Okunewsky: In Rusini! — Klici: Koroško.)

O bračun z dr. Grošom.

Pri tej priliki bi izpregovoril rad nekaj besed k izvajanjem spoštovanega g. načelnika nacionalverbanda, kateri nam je razvil nekaj narodni program kot program nemške nacionalne zveze. V svrhu obravnavanja narodnih vprašanj je upostavljal eno negativno in eno pozitivno maksimo. Negativno, s tem ko je rekel, da v jezikovno mešovitih deželah ne sme večina vsiljevati manjšini svoje volje. (Pritrjevanje.) Izborno, gospoda moja! In potem pozitivno: Na vseh poljih avtonomne in državne uprave se mora izvesti narodna ločitev in omejitve. Zelo lepe besede iz ust predsednika nemško-nacionalne zveze! Jaz bi ga samo vprašal: Ali velja to povsod? (Pritrjevanje.) Vidite, gospoda, to je ona velika neresnica v tej celi stvari, velika neresnica v politiki (Živahno pritrdjevanje), da gospodje tega, kar zahtevajo tam, kjer so v manjšini, nikakor nečejo tam, kjer so v večini, da oni to, kar zavračajo kot nemoralno in nezno tam, kjer so v manjšini, tam kjer so v večini, uveljavljajo s posebnim užitkom. Tam vsiljujejo manjšini svojo voljo. (Živahno pritrdjevanje.) Vprašal bi načelnika nacionalverbanda: Velja tisto, kar je povedal, samo za Češko in Moravsko, ali tudi za Šlezijo, Štajersko in Koroško? (Medklici.) Toda ne zahtevam nikakega odgovora, kajti jaz vem popolnoma natančno, kako se glasi ta odgovor in mi vsi vemo.

Gospoda moja! Narodni program se ne da obravnavati tako, kakor delajo to gospodje od nemške nacionalne zveze: manjšinske pravice in nacionalna avtonomija, tam, kjer so v manjšini, toda brezobzirno narodno tlačanstvo, tam kjer tvorijo večino! (Živahno pritrdjevanje.)

Gospoda moja! To ni nikak avstrijski program, in če hočete tak program izvesti, potem lahko računate na naš najodločnejši odpor. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

O naši upravi.

Ker govorim že ravno o upravi, hočem o tem še nekaj omeniti: Soglašam v splošnem s tem, kar je povedal o tem moj predgovornik dr. Bugatto. Z objektivnostjo samo, ki je povrh vsega še ni, nam ni pomagano. Objektivnost igra vlogo tam, kjer dobi upravnost oblast pravico, kjer je upravni uradnik sodnik. V splošnem bi pa rekel: pustimo igranje z besedami „objektivna uprava“, „neodvisna uprava“, mi zahtevamo dobro upravo (Živahno pritrdjevanje), to potrebujemo. Toda dobre uprave si ministrski predsednik še obljubi ne upa. (Prav dobro!) On govori samo o objektivnosti in ne o dobri upravi, kajti on ve — saj je upravni uradnik — tako dobro, kakor mi vsi, da imamo žalibog slabo upravo.

Uprava je deloma zato slaba, ker trpimo na uradniški hipertrofiji (zelo dobro!), ker imamo mnogo preveč uradništva in se delovno moč uradnikov mnogo premalo izrabi. (Dr. Gregorin: Objektivno slaba uprava!) Da, objektivno slaba uprava. (Veselost.)

Stališče Hrvaško-slovenskega kluba.

Bližam se koncu in bi rad še povedal nekaj besedi o stališču, ki ga zavzema v tej visoki zbornici Hrvaško-slovenski klub. Jaz bom govoril čisto na kratko, pa tudi čisto jasno. Razvoj parlamentarnih razmer v zadnjem času in izjave govornikov velikih strank se nam popolnoma jasno pokazale stališče, katerega moramo v tej visoki zbornici zavzemati. Mi smo po vsem tem, kar se je zgodilo, v tej zbornici popolnoma neodvisni (Pritrjevanje in ploskanje) in se bomo te neodvisnosti v nam prikladnem načinu poslužili. (Ponovno živahno pritrdjevanje in ploskanje.) To, kar se je zgodilo, gospoda moja, nam jemlje potrebo, nam jemlje dolžnost, kateremkoli pripoznati pravico, da nam daje nasvete. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Ne bodem, gospoda moja, govoril o prosti roki, ta beseda je prišla v zadnjem času na zelo slab glas. (Veselost.) Proklamira se prosto roko. (Poslanec dr. Korošec: In zvezane noge! Živahna veselost.) od marsikateri strani, ki je pa, akoravno smežljivo kakor Jerica, vendar že šla v lopico. (Živahna veselost in pritrdjevanje.) Ne, gospoda moja, jaz ne govorim o prosti roki v smislu gotovih strank. Seveda, prosto roko imamo in mi jo imamo v resnici. Prosta roka je lahko žametna tačica, postane pa lahko tudi raskava pest. (Živahna veselost in pritrdjevanje.)

In, gospodje, bodele v tem oziru še marsikaj doživeli. Toda jaz vam prav nič ne izdam in vam tudi prav nič ne obljubim. Bodočnost bo pokazala. Ampak nekaj vam hočem izdati. Glejte, gospod dr. Kramar, govornik in voditelj enotne češke zveze, je dejal: Brez nas ne gre. Dr. Steinwender mu je zaklical: Brez nas tudi ne gre. (Veselost. Poslanec Grafenauer: Z obema tudi ne gre. Živahna veselost.) In sedaj pa, gospoda moja, vam bom razkril veliko skrivnost: Brez nas tudi ne gre! (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Namreč brez nas ne gre, ako mi nečemo. (Živahno pritrdjevanje.) O, mi se nikakor ne večemo, ne tako in ne tako, mi nimamo navade, iti z zvezanimi rokami v kako situacijo, ne, mi se nikakor ne večemo, ampak če mi nečemo, ne gre, to vam

povem, gospoda moja! Ali bode mo mi hoteli ali ne hoteli, to bodele, gospodje, že še doživeli — v naše karte pa vam ne pustimo gledati. (Veselost in pritrdjevanje.)

Spoštovani gospod načelnik Poljskega kluba je govoril o liberum veto, ki vlada v naši zbornici. Lahko ste pomirjeni, gospoda moja! Ako se nam bo zdelo, se bomo tega liberum veto zadostno poslužili. (Veselost, živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Vidite, gospoda moja, da smo zelo dobro razpoloženi, mogoče bolje, kot oni gospodje, ki so proklamirali prosto roko. (Veselost.) In zakaj smo tako dobre volje? Jaz bom vam tudi povedal: Zato, ker čisto dobro vemo, da je v tej zbornici ena močna stranka, ne tako močna na številu, kakor vsled duha, ki v njej vlada — da je torej močna stranka, na katero se brezpogojno v vseh okoliščinah in ob vsakem času lahko zanesemo — in to je naša lastna stranka, to smo mi sami! (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Da, gospoda moja, na nas same se moremo in se smemo zanesiti in na nas se zanesi in nam zaupa naše ljudstvo (Živahno pritrdjevanje), ki krepko, neomajno in bojažljivo stoji za nami. (Živahno pritrdjevanje.)

In jaz kličem vam vsem, tako velikim v zbornici, kakor tudi majhnim v raznih klopih: Mi se ne bojimo! (Viharno, dolgotrajno odobravanje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

† Janez Gert.

Ko je včeraj razprostrla noč svoja temna krila nad zemljo, priplaval je smrtni angel z nebes ter vzel seboj iz te solzne doline Bogu in ljudem drago dušo gospoda Janeza Gerta v Framu. Blagi župan framski je včeraj okoli 9. ure zvečer izdahnul svojo dušo.

Osemdeset let je živel tukaj na zemlji. Njegovo življenje je bilo polno bojev in naporov, a tudi življenje lepih sedov in uspehov. Kakor mogočna skala je kljuboval vsem valovam razburkanega življenjskega morja, ker je bil vedno svojemu Bogu udan in zvest. Zato je ostal tudi zvest svojemu narodu, čeprav so nasprotniki marsikaj poskusili, da bi ga dobili na svojo stran. Še letos, ko so ga stara leta že pritisnala na bolniško posteljo, je sledil klicu svojega naroda in se navzlic nevarnostim za svoje zdravje in življenje udeležil kot župan framske občine volitev v okrajni zastop. Globoko ga je užalostilo ob tej priliki ravnanje nekaterih mlajših mož, ki so na volišče korakali z nami, potem pa nas zapustili. G. Gert tega ni mogel razumeti, ker je bil mož jeklenege, čistega značaja. In sedaj je ta blagi mož legel k večnemu počitku. Za njim žaluje ne samo njegova žena, ampak na njegovem grobu bo plakala tudi framska občina, ki izgubi z njim vrlega župana, in bo žaloval ves slovenski narod na Spodnjem Štajerju, ker izgubi v njem tako zvestega sina.

Pri pogrebu, ki se vrši jutri v Framu, bo zastopal Slovensko kmečko zvezo, koji zvest pristajš je bil rajni vedno, državni in deželni poslanec gospod Pišek.

Vrlemu pokojniku hvaležen spomin!

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 10. novembra.

Zbornica je danes končala prvo branje proračuna in budgetnega provizorija in bo v prihodnji seji začela razpravljati o predlogih glede draginje.

Prvi je govoril italijanski poslanec Bugatto, katerega govor se je pa zgubil v trušču, ki je vladal v zbornici. Zanimanje poslancev je bilo vse drugod, kakor pa pri razpravi. Živahno se je debatiralo o dogodkih v nemškem državnem zboru, komentiralo se je beg morilec Sičinskega in sploh so poslanci razpravljali med sabo o raznih aktualnih dnevnih vprašanjih.

Ko je pa za Bugattom dal predsednik besedo našemu voditelju dr. Šusteršiču, se je trušč v zbornici hipoma pomiril in skoro cela zbornica se je zbrala okrog sedeža govornika. S svojim govorom, katerega prinašamo na drugem mestu, je dosegel dr. Šusteršič prav lep uspeh. Imel je takozvani „dober dan.“ Njegova izvajanja so bila mnogokrat prekinjena od burnega odobravanja in ob koncu mu je čestitalo mnogo poslancev od vseh strank.

Za dr. Šusteršičem je govril češki agrarec Mechura.

Potem je bila debata zaključena in kot glavna govornika sta govorila contra češki socialni demokrat Nemec, pro pa nemški nacionallec Hartl.

Nato so prišli na vrsto dejanski popravki. Prvi se je oglašil poslanec Wastian, ki je v dolgovoznem popravku, ki pa pravzaprav ni bil nobeden popravek, ampak celo navaden govor, skušal omiliti težke obsodbe, katere je izrekel doslanec Brenčič na račun naših spodnještajerskih sodnijskih in političnih oblast. Naši poslanci so Wastianova politična zavijanja z medklici takoj postavili v pravo luč in tako spravili tega nemškonacionalnega gospoda ob lavorike, ki si jih je hotel zbrati kot „branitelj“ spodnještajerskega nemštva.

Malik pretepe nemškega radikalca Hummerja s pasjim bičem.

Kot zadnji popravar je nastopil nemški radikalec Hummer. V svojem govoru je silno napadel poslance Malika. Imenoval ga je „ein Professional der Lüge“, očital mu je, da trpi na habituelni, histerični lažljivosti in še več takih dostojnih psovku mu je vrigel v obraz. To je Malika seveda razkačilo in takoj za Hummerjem se dvigne, ter ga ne dosti manj opusuje. Hummer se je hotel vreči v jezi na Malika, toda ta je hipoma potegnil iz žepa pasji bič in je vdaril Hummerja preko obraza. To je Hummerja seveda še bolj razkačilo in še bolj je silil proti Maliku, kateri ga je še dvakrat krepko udaril. V zbornici je nastal po tem škandalu divji krik in trušč, poslanci so hoteli miriti, a le z največjo težavo so obdržali Hummerja, da ni še enkrat planil v Malika. Hummer je tako divjal, da so mu oni, ki so ga držali, strgali vso obleko. Še le po daljšem času se je posrečilo, Hummerja nekoliko pomiriti in odpeljati so ga vsega pobitega in raztrganega iz zbornice. V zbornici pa še precej časa ni nastal običajni mir. Malik je stal ves bleđ na svojem mestu in se je skušal opravičevati radi svojega prostaškega nastopa. Dokazoval je, da je prisiljen radi psovke, katere mora dan za dnem slišati od svojih nemških nasprotnikov, k taki samobrambi. Zagrozil je, da bo vsakega ustrelil, ki se bo še drznil ga tako napadati. Tudi Hummer je potem, ko je prišel k sebi, izrekel grožnjo: „Ustrelil ga bodem, kakor psa.“ Hummer je baje že oddalil svoj mandat.

Tako onečlašanje ljudske zbornice, kakor sta ga zagrešila Malik in Hummer, se samo ob sebi obsoja. Naj bodo nasprotstva še tako velika, politični boji se morajo vršiti v dostojnih mejah. Pretepavanje je pa sramotno že za priproste kmečke fante, kaj pa še le za ljudske zastopnike. Namesto da bi se bojevali z uma svitlim močem, se pretepavajo s surovostjo. Tako početje pa škoduje tudi ugledu ljudske zbornice sploh. Ljudstvo vidi v svojih zastopnikih spoštovanja vredne može in pojm „državni zbor“ mu je nekaj zvišenega in nedotakljivega. In sedaj naenkrat sliši, da ljudje iz teh krogov ubijajo političnemu nasprotniku prepričanje s pasjim bičem in to na tleh, kjer se delajo in sklepajo postave. To mora ljudstvo zbegati in mu vzeti smisel za ustavo. V imenu parlamentarizma in čestitosti tudi mi najstrožje obsojamo ta nezasiščen dogodek, ki spravlja nemško kulturnost in prosvetljenost v zelo dvomljivo in čudno luč.

Med šumom, ki je bil nastal vsled spopada Hummer-Malik, je predsednik zaključil sejo.

Prihodnja seja dne 14. novembra, ob 11. uri predpoldne.

Stürgkh se pogaja.

Dne 10. t. m. se prišli k ministrskemu predsedniku na njegovo povabilo zastopniki nemških in italijanskih socialnih demokratov. Stürgkh je povdarjal, da je bil sicer v začetku nasprotnik volilne reforme, da jo pa sedaj kot postavno zajamčeno priznava. Zavračal je tudi sumničenje, da ne misli o parlamentu resno.

Poslanci se povdarjali, da se ne sme z železniškim vprašanjem ravnati kot z bagatelom, sicer zna nastati za državo resna nevarnost.

Nemčija.

Nemški kancler Bethmann-Hollweg je vsled nastopa skoroda vseh strank napram njemu podal demisijo, ki je pa cesar ni sprejel.

Vsi listi obsojajo neumestno obnašanje nemškega kronprinca v zadnji seji, kjer je javno nastopil proti vladni politiki. Cesar ga je celo prisilil, da se je moral iti h kanclerju opravičiti, kar je pač malo težko bilo za vročerkveža. Saj je pa že tudi malo preveč, da se gre kronprince javno vmešavati v politiko in takorekoč nastopiti proti svojemu očetu.

Zatrjuje se tudi, da se kronprince prišteva vsem nemcem, kar sledi tudi iz pisave vsenemških listov, ki si delajo iz kronprinčevega zadržanja velike upe za bodočnost.

Zanimivo je dejstvo, da cesar ni sprejel kanclerjeve demisije, ko je bil vendar skoroda ves parlament proti njemu. To, kakor dejstvo, da je vlada kar preko parlamenta sklenila maroško pogodbo, dokazuje, da mora biti nemški državni zbor jako slaba ustavna korporacija.

Med ljudstvom.

Zima kima proti nam, narava se pripravlja na počitek, a v naših organizacijah še je delo in življenje. Dokaz zopet včerajšnja nedelja. Evo poročil!

Lepa njiva pri Mozirju.

Uro hoda nad Mozirjem je čedno selo Lepa njiva. Včeraj dne 12. novembra se je ob priliki cerkvenega prošenja vršil shod. Od vseh strani so prihili zavedni može, pa tudi mladina je došla v lepem številu na zborovanje.

Shod je otvoril državni in deželni poslanec dr. Verstovšek. Za predsednika je bil izvoljen vrli župan okoliške občine gospod Valentin Kos, ki je v iskrenih besedah pozdravil gospoda poslanca in pa zborovalce ter oddal besedo dr. Verstovšku, ki je govoril na to o deželnem zboru, omenjal krivice, ki se gode štajerskim Slovincem, bičal zavoženo dežel-

no gospodarstvo ter na drobno navedel vzroke, zakaj slovenski poslanci obstruirajo. Nato je poročal o državnem zboru, o delovanju naših poslancev v različnih odsekih, omenjal je draginjo, kdo jo povzroča, ter je dajal volilem razna pojasnila.

Poslančeva izvajanja so volilci navdušeno odobraval.

O ciljih in namenih naših gospodarskih organizacij, posebej o Osrednji zadrugi za vnovčenje živine je govoril gospod Žebot iz Maribora.

Predsednik Kos govori o nameravani stavbi nove šole na Lepi njivi. Poslanec je dal važna pojasnila.

Občinski tajnik Breznik govori tudi o šoli in izreka imenom zborovalcev poslancu in S. K. Z. zupanje.

Govorili so še: kaplan Žagar, načelnik Praprotnik in Cesar iz Mozirja, nakar je predsednik zaključil izvrstno vspele zborovanje.

Dramlje.

Svojih 16 letošnjih političnih in izobraževalnih shodov smo včeraj na Martinovo nedeljo spopolnili s shodom, na katerem je bil ustanovljen pododbor S. K. Z. za gospodarje. Načelnik pododbora je gospod B. Jesenek.

Med nas je prvokrat prišel poslanec Pišek in tretjekrat dr. Korošec. Naštela sta dolgo številu dejanj, kako se bojujejo na Dunaju in v Gradcu slovenski poslanci za svoje volilce zoper krivice liberalcev in Nemcev. Poslanca se zahvalita volilem za vso udanost ob dosedanjih volitvah. Večkrat hočeta med nje priti in se za nje boriti. Med tem naj volilci v ozki družbi s K. Z. pridno delujejo za gospodarstvo in narodnost na podlagi kršč. vere.

Zadovoljni z govorom poslancev so poslušalci smehljajočih obrazov sprejeli priporočene može za odbornike z namenom, se okoli njih zbirati, da naznanjajo po njih poslancem svoje potrebe, želje in prošnje. Bog živi naše poslance, živijo novi odbor S. K. Z.!

Sv. Martin pri Vurbergu.

Letos smo praznik svojega farnega patrona obhajali v znamenju mladinske organizacije. Cerkevni govornik gospod dr. Hohnje je svojo pridigo pred vsem naslovil na mladino ter jo je vspodbujal k čednostnemu krščanskemu življenju po svetniškem zgledu. Med sveto mašo je prav veliko število deklet pristopilo k skupnemu svetemu obhajilu.

Po cerkvenem opravilu je bilo ustanovno zborovanje dekliške zveze, katerega se je udeležilo zelo veliko mladenk. Dr. Hohnjec je razpravljal o pomenu in namenu dekliških zvez in o glavnih načelih, ki morajo voditi organizacijo slovenske krščanske ženske mladine. K dekliški zvezi je že pristopilo nad 70 deklet.

Novoustanovljena dekliška zveza naj prospeval!

Raznoterosti.

Iz davčne službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčne oficijale Martina Zormana, Josipa Lacknerja, Martina Kojca in Alfonza Sorglechnerja davčnim upraviteljem in Antona Tureka davčnim asistentom.

Hitrost naših pošt. Drastičen vzgled o hitrosti naših pošt podaja zopet sledeči slučaj: Dne 1. septembra 1911 je bilo odposlano od Sv. Barbare v Halozah neko pismo v Solčavo, ki je srečno priromalo v roke naslovljenca dne 9. novembra 1911. Če bi ga barbarski poštar nesel peš v Solčavo, bi moral gotovo po polževo lezti, pa bi še prej prišel, kakor v desetih tednih! Seveda, če ima odpošiljatelj pisma radi počasnosti pošte materijelno škodo, zato se slavni poštni uradi malo zmenijo!

Oddaja vžitinskega davka v najem. Dne 20. t. m., ob 10. uri dopoldne, se vrši pri e. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru dražba najema vžitinskega davka od vina, vinskega mošta, sadnega mošta in mesa za leto 1912, in pogojno tudi za leti 1913 in pa 1914, v sekiyah Ruše, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Slivnica, Poljčane, Zalec, Dobrna-Velika Pirešica, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Pavel pri Preboldu, Braslovče, Kozje, Konjice, Oplotnica, Vitanje, Slatina, Ptujška gora, Ormož z Mihalovci in Sv. Benedikt v Slovenskih goricah. Načrtani pogoji se lahko izvede pri e. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru, pri pristojnih kontrolnih vodstvih finančne straže in pri oddelkih finančne straže.

Zaročil se je dne 9. t. m. gospod Andrej Oset, posestnik Tolstovrške slatine, z gospodično Miciko Urbanc, veleposestniško hčerko iz Lehna pri Ribnici na Pohorju.

Razpisano učiteljsko mesto. Na petrazrednici v Kapeli je izpraznjeno učiteljsko mesto. Petrazrednica je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do dne 15. decembra na krajni šolski svet Kapela, pošta Radenci.

Štajersko.

Maribor. V petek dne 10. t. m. je umrl učitelj risanja na tukajšnji gimnaziji gospod Hering. Pogreb se je vršil včeraj v nedeljo.

Maribor. Sinoči okoli 11. ure je izbruhnil požar v Perglerjevi izdelovalnici vozov. Zgorela je sa-

ma polovica strehe, ker je takoj na lice mesta došla požarna bramba zabranila nadaljnjo razširjenje ognja. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Sumijo pač, da je nekdo zažgal.

Maribor. C. in kr. akcesist pri oskrbovališču v Mariboru gospod Karl Hradek je premeščen v Mostar.

Maribor. Danes večer se vrši pri gospodu J. Kirbišu družinski večer „Slov. Straže.“ Somišljeniki uljudno vabljeni!

Maribor. V torek zvečer svira v restavracijskih prostorih Narodnega doma ciganska godba. Vstop prost.

Sv. Peter niže Maribora. V četrtek dne 9. t. m. zjutraj je umrla v mariborski bolnišnici Antonija Ganzer v 66. letu. Bolehala je sedem mesecev. K pogrebu v Mariboru, ki se je vršil v soboto, je prišlo več Sempeterčanov, zlasti mnogo deklet z gospodom kaplanom na čelu. N. v m. p.!

Celje. Včeraj dne 12. t. m. je umrl po dolgi in mučni bolezni gospod Fr. Jezernik, daleč na okoli znan pod imenom Grenadirvirt. Pokojnik je bil pošten mož, zvest katoličan in prepričan Slovenec. Njegova edina hči je omožena z deželnim poslancem dr. Al. Kučkovcem. Rajnemu svetila večna luč. Pogreb bo v torek.

Ptuj. Pretečeno nedeljo je prišel v slovensko župno cerkev k poroki neki Ribič Franc. Ko bi moral dati nevesti roko, ni hotel. Ker sta se oba smejala in je bilo videti, kakor da sta zmenjena in se hočeta iz vsega norčevati, ju je pustil gospod župnik neporočena. Dne 9. t. m. pa so že prinesli nemški listi iz Gradca vest, da se je isti v V. okraju v Gradcu ustrelil. Prej pa je še zapravlil 600 K, ki mu jih je dala mati — menda za doto. Cel dogodek jasno kaže, kam pripelje človeka rudeča internacionala.

Vojska med Italijo in Turčijo.

Tripolitanci v Trstu.

Dne 9. t. m. je prišlo iz Neapolja v Trst 163 moških, ženskih in otrok, ki so bili od Italijanov izgnani iz Tripolisa in so sedaj na potu v Carigrad. Turški konzulat je ubogim izgnancem, ki so izgubili svojo domovino, preskrbel stanovanje v hotelu „Abbazia“ in deloma v ljudskem prenočišču v ulici G. Gozzi. Dne 10. t. m. je bilo videti več teh beguncev, sploh lepi ljudje, ki so se šetali in nakupovali po mestu. Poznalo se jih je na njihovih karakterističnih nošah. V nedeljo zvečer so odpotovali v Carigrad z Lloydovim parnikom „Karlsbad.“

Nevarnost zapletljajev.

V informiranih krogih se zatrjuje, da ogroža italijansko-turško razmerje tudi ostale evropske vele-sile. Italijani hočejo raztegniti svoje vojne operacije tudi na Egejsko morje in informirani krogi trdijo, da Italija ni brez zvez na Balkanu. Zato je pričakovati že v prihodnjih dneh, morda že jutri, kolektivnega posredovanja evropskih velesil v Turčiji, da Turčija sprejme aneksijo Tripolitanijske kot fait accompli in sklene v Italijo mir. Vendar dvomijo, da se sedaj Turčija temu nasvetu ne bo uklonila, vled česar to situacija v Evropi še bolj kritična.

Kolera.

Iz Tripolisa se poroča, da razburja Italijane skoroda bolj kot vojna vprašanje: ali bo mogoče omejiti kolero, ali pa bo zasegla vse italijanske čete in civilna prebivalstvo?

Cas, ko je bilo zdravstveno stanje italijanskih čet zadovoljivo, je minul. Nove čete so došle in precejšen del velikega trga pred mestom Suk et Telat je bil pokrit z majhnimi šotori; toda če bo umrljivost vojaštva rasla, potem ne bodo te čete dohajale kot ojačenje, temveč kot nadomestilo za padle, ponajveč pa za umrle. Kolera divja še vedno v nezmanjšani meri; dnevno je več stotin slučajev obolenja in približno 200 slučajev smrti med prebivalstvom, petdeset med vojaštvom. Vse bolnišnice so prenapolnjene in nobena ni brez kolere. Italijani so napravili več novih vojaških lazaretov, več cest so za promet zaprli in določili mošeje kot izolirna poslopja za družine obolelih. Toda tudi tukaj se vidi dnevno mrliče. V bližini vojaške pekarnice in krušnega trga v Tripolisu ležijo mrlički dostikrat po več ur.

Došel je sedaj v Tripolis generalni zdravnik Sforza s petimi strokovnjaki v svrhu naprave bakteriološkega laboratorija.

Razven kolere razsaja tudi tifus.

Cene svežim živinom neprestano rasejo.

500 članov tripolitsanske italijanske kolonije je iz strahu pred kolero zapustilo Tripolis.

Turčija se oborožuje.

Iz Carigrada se poroča, da je ministrski svet sklenil, poklicati takoj nadaljnjih 220.000 mož pot orožje.

Nemiri v Tunisu.

Kakor se poroča, so nemiri v Tunisu dosti resnejšega značaja, kakor v Aleksandriji. Sprva se je mislilo, da tiči vzrok nemirov v uporu; toda v istini je pa pravi vzrok srđ in maščevanjaželjnost Arabcev nad Italijani. To dokazuje dejstvo, da so na več krajih v mestu napadli le Italijane.

?? Kdo pride v nedeljo 19 t m v Šostanj ??

20 polovnjakov novega sladkega
h ušorca iz Koroskega se proda
liter po 80 vinarjev. Naslov: „L.
Donau“ glavni trg 10, Celje. 151

Lepa hiša, 12 let
prosta, se ceno proda. — Vpraša
se v Dachatschgasse 7 v Mariboru.

Vsak gospod,
ki vposlje 50 vin. v znamkah,
dobi zanimivo knjižico. Robert
Kratschwil, Toplice na Češkem.

**Molitvenike, rožne vence,
podobice, križe različnih
vrst, svetinj iz aluminijuma
itd. itd. priporoča**

**Tiskarna sv. Cirila v
Mariboru ob Dr.**

Rodovito posestvo je v Jakob-
skem dolu na prodaj. Naslov pri
upravnistvu Sl. Gosp. 1134

Živinski sejem.

Dne 15. novembra se vrši v Poljčanah letni sejem,
obenem pa tudi ravnokar od namestništva dovoljeni živinski
sejme.
Zupanstvo Poljčane.

Razpis.

Razpisuje se oddaja popravnih del pri žup-
nijskih poslopih na Frankolovem. Skupni stroški so
proračunjeni na okroglo 6600 K.

Pismene ponudbe z napovedbo popusta ali do-
plačila pri posameznih cenah, opremljene z 10% va-
dijem, je vlagati najdalje do dne 15. decembra 1911
pri župnijskemu uradu na Frankolovem, kjer so na
ogled tudi proračun, načrt stavbe in pogoji, vse dni
razun nedeljo in praznikov. Popravila se oddajo le
enemu podjetniku, ki ima dolžnost, ista v spomladi
leta 1912 čim prej dovršiti. Cerkveno-konkurenčni
odbor si pridrži pravico, izbrati podjetnika, ne glede
na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu zdi po-
trebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Cerkveno-konkurenčni odbor župnije Frankolovo dne
9. novembra 1911.

Načelnik: Blaž Goršek.

Preselitev brivnice.

Vlč. duhovščini in sl. občinstvu uljudno
naznanjam, da sem se preselil s svojo
brivnico iz Graške ceste št. 22. na Ring
v novo posojilnično hišo.

Zahvaljujem se za dosednji obisk in pro-
sim tudi za naprej obilnega poseta

Rudolf Anderwald,
Ring. brivec. Celje.

Slovenska krščanska vzajemna
zavarovalnica proti poškodbam po
požaru in proti poškodbam cerkvenih
zvonov s sedežem v Ljubljani ima
sedaj zastopnika v Podgorju pri
Slovenjgradu. Priporoča se ta do-
mača zavarovalnica. Kdor se hoče
zavarovati, naj se oglasi pri za-
stopniku Matija Lunder v Podgorju
pri Slovenjgradu.

Hotel pri „belem volu“

Graška cesta 8, 9 in 9a.

**Mesnica,
volovsko
meso I. vrste,
teletina,
svinjina,
divjačina itd.
po konkurenčnih
cenah.**

**Moderno opremljene
sobe.
Izborna kuhinja.
Tu in inozemska vina.
Razna piva.
Točna postrežba.
Sluga na kolodvoru.**

Za obilen obisk se priporoča
Josip Stelzer
hotelir, mesar in posestnik fihakarije.

**Fihakarija.
Eden in
dvovprežni
vozovi na
vse strani,
ob vsakem
času. Cene
zmerne.**

Pijte samo Tolstovrško slatino.
Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega : Francka :“ s
kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svo-
je nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kako-
vosti našel je pravi Franck toli priljubljen
sprejem v slehernem gospodinjstvu.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Spre-
jema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi
se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno
hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na
tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

uraduje

vsak terek in petek depozitno. Prošnje se sprejemajo in po-
jasnila se dajejo vsak dan, izven praznikov, dopoldne od
8. do 12. ter od 3. do 6. ure popoldne. Za vplačila po pošti
se dajejo zastoj poštno-hranilnične položnice, št. 92465.
Telefon ima št. 8. Za brzojave zadestuje naslov: Ljudska
posojilnica Celje.

posejuje

na zemljišča po 5%, do 5 1/2%, s amortizacijo ali brez nje, na
zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi
pogoji. Konvertirajo vnapilene dolgeve pri drugih zavodih in
isterjajo svojih članom njih terjatve. Poseljuje in financira na
vključbo dela brezplačno, stranka plača le roko.